

°CICERO

Hvor godt er norske kommuner rustet for klimaendringer?

Spørreundersøkelse om klimatilpasning utført for IF våren 2020

Frode Longva, avdelingsdirektør
Marit Klemetsen, seniorforsker

Målsetninger med undersøkelsen

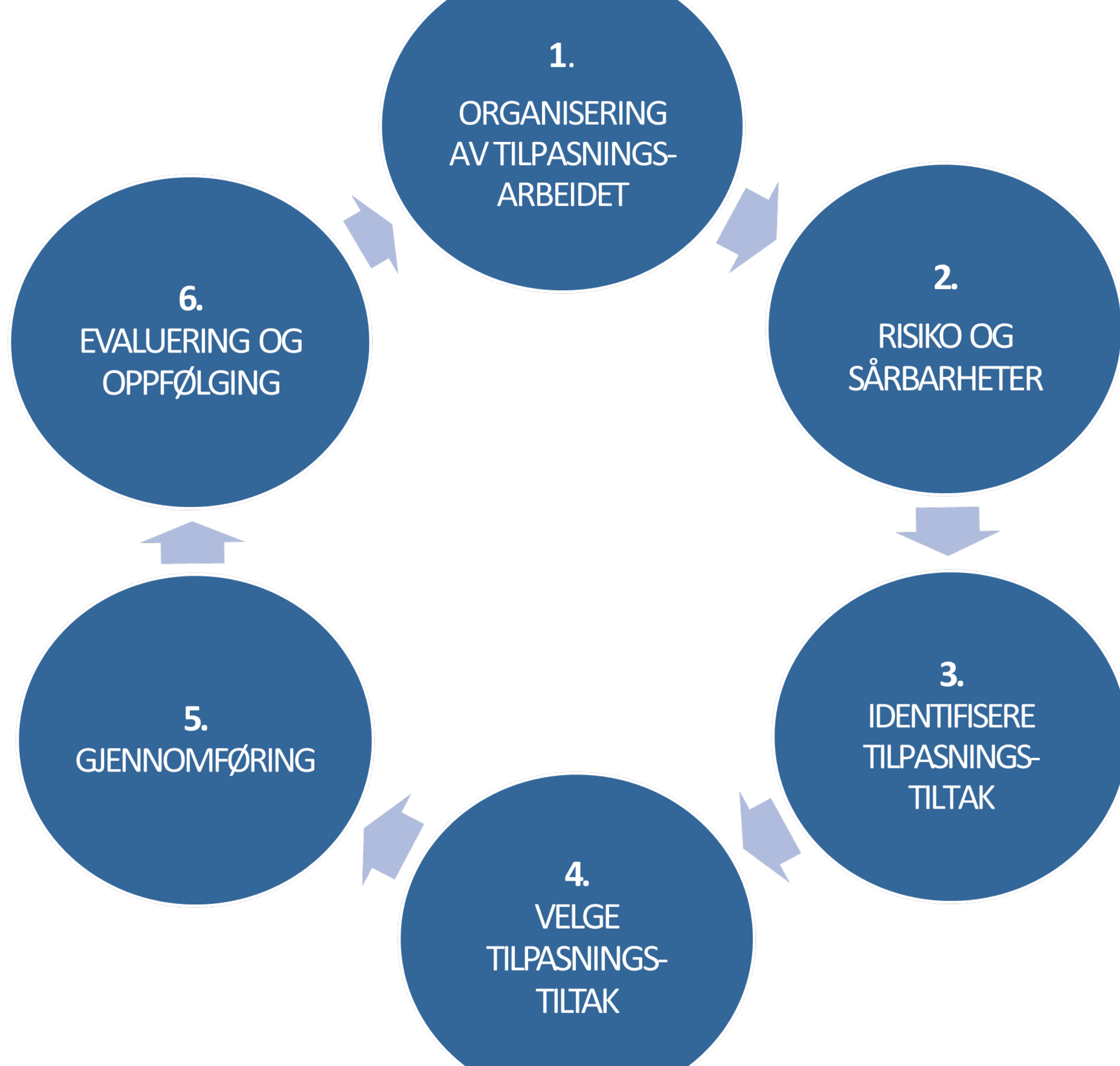
Foto: NVE/Svein Arne Vågane

- Kartlegge hvor langt kommunene er kommet i arbeidet med klimatilpasning
- Synliggjøre utfordringer og behov
- Vise frem gode eksempler til etterfølgelse

- Vi deler kommunene inn i grupper
- For å ta hensyn til at kommunene har ulike forutsetninger, og ikke nødvendigvis kan sammenliknes direkte
 - Små (<5 000 innbyggere)
 - Mellomstore (5-20 000)
 - Store (20-50 000)
 - De største (>50 000)
 - Kyst- og innland

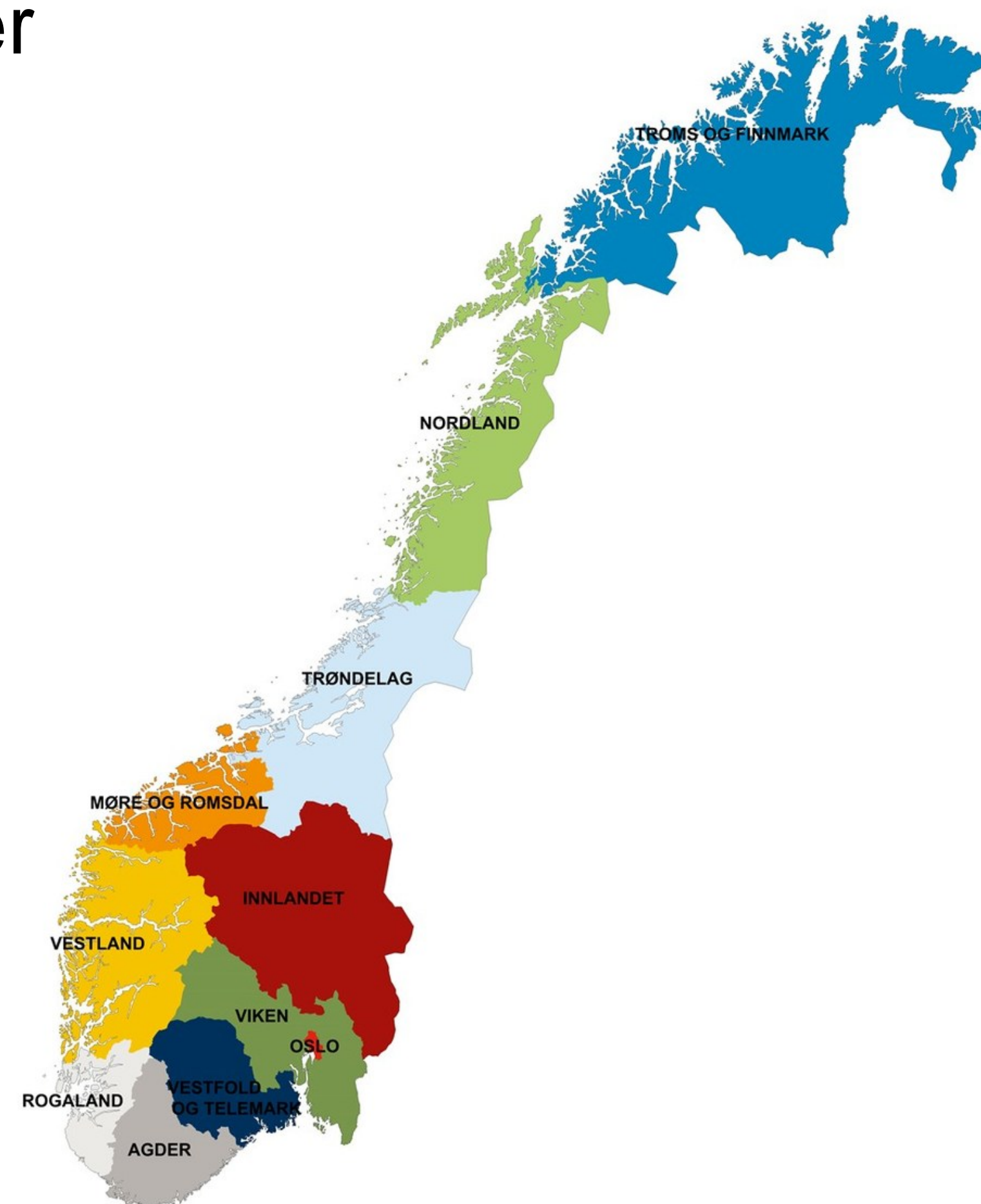
EU-verktøy

Arbeidet med klimatilpasning kan organiseres i seks steg

En drøy tredjedel har svart

- Årets undersøkelse (2020) er besvart av over en tredel av Norges kommuner (34,3 %) - 122 av 356 kommuner
- Svarprosenten er høyest blant de største kommunene (79 %), og lavest blant de små (28 %)
 - Kommunene som har svart representerer 62,8 % av Norges befolkning
- Nokså representativt fordelt langs andre observerbare karakteristika (natur, areal, o.l.)

Best i undersøkelsen 2020

- Gol er best blant de små
- Fauske beste mellomstore kommune
- Lørenskog beste store kommune
- Oslo er best av de største
- De minste har størst forbedring
- gulvet har løftet seg!

Foto: Fauske kommune

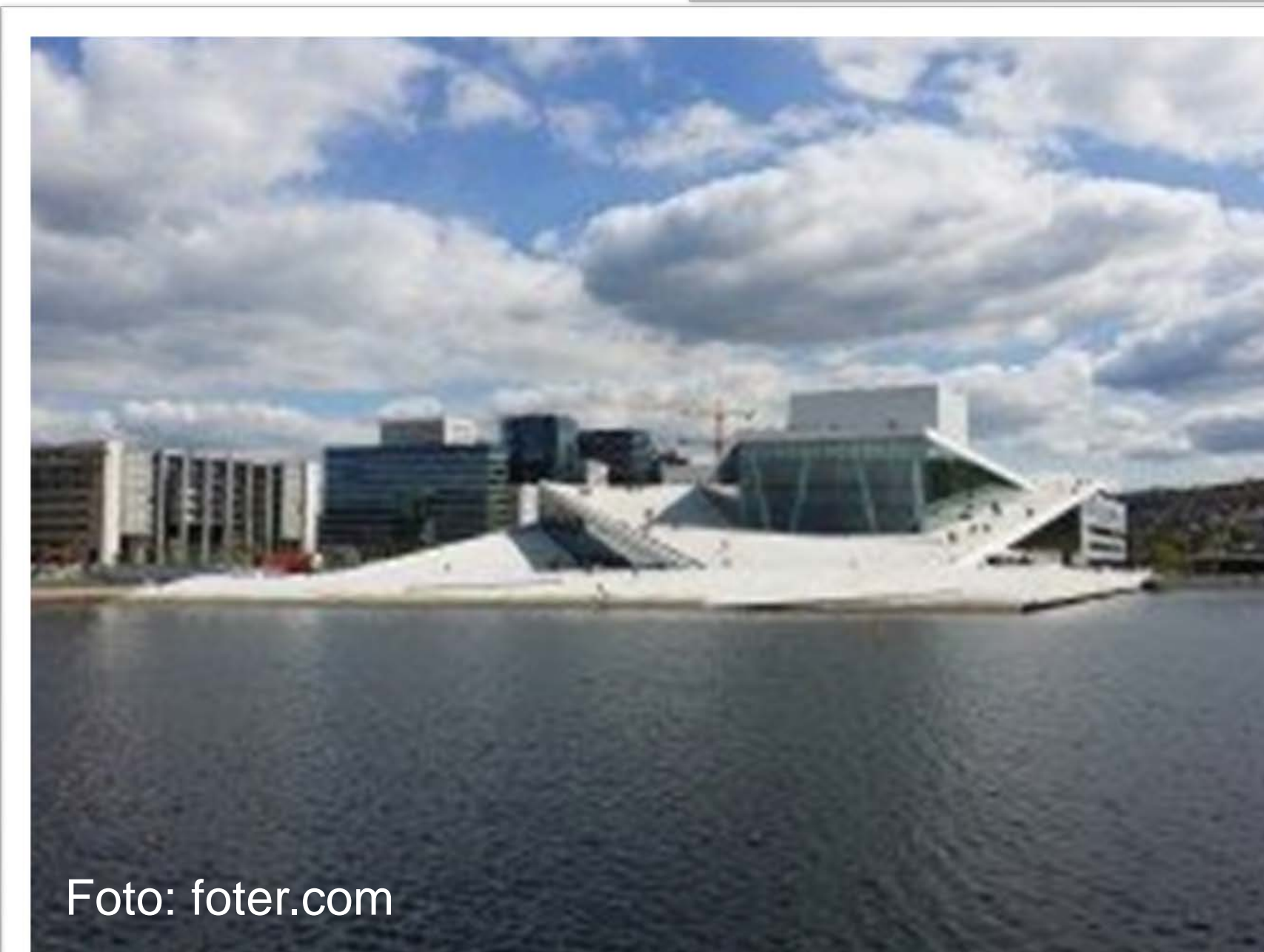
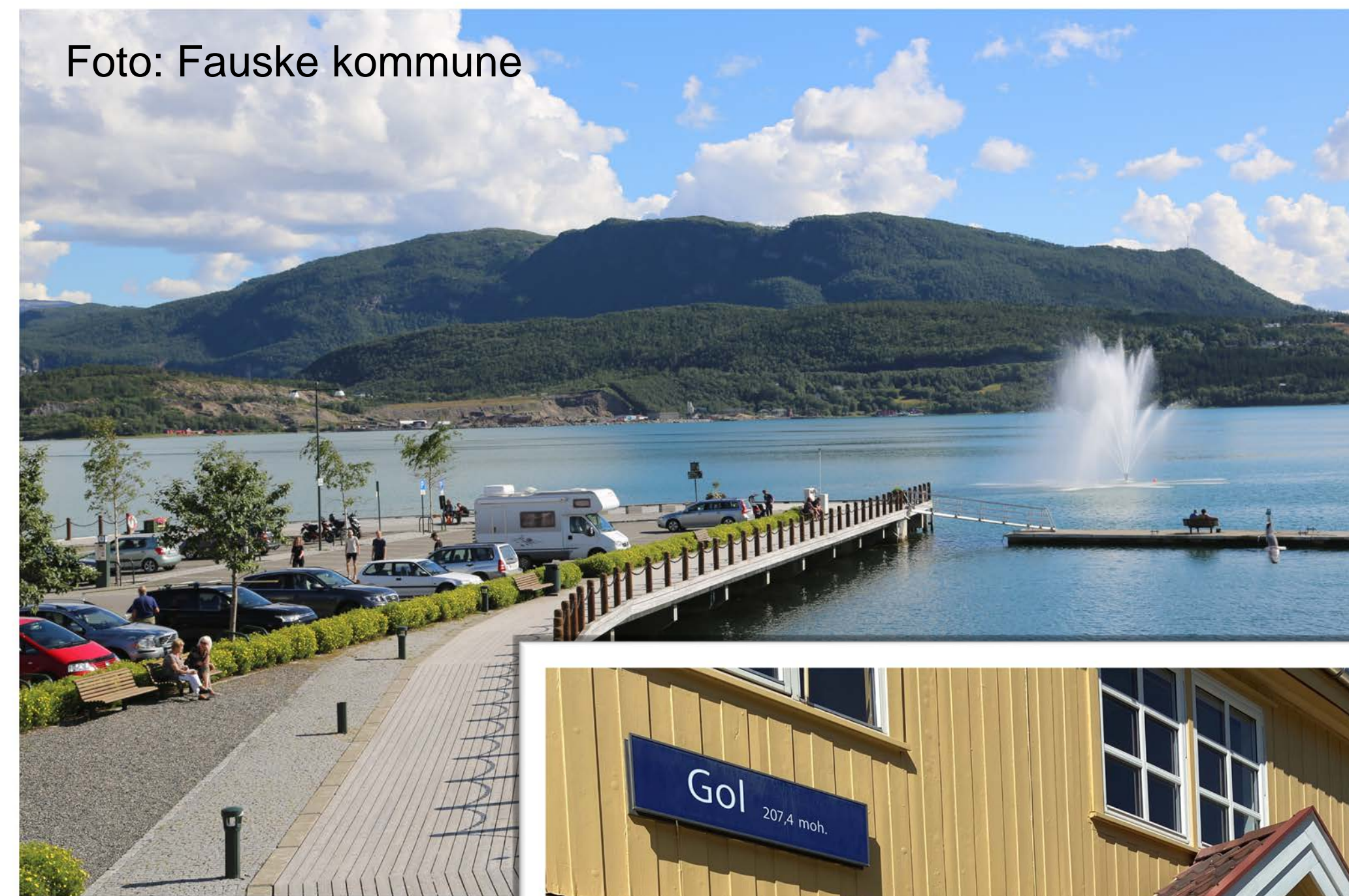

Foto: foter.com

Erfaringer med ekstremvær er en viktig driver av klimatilpasningsarbeidet

9 av 10 jobber med klimatilpasning i dag

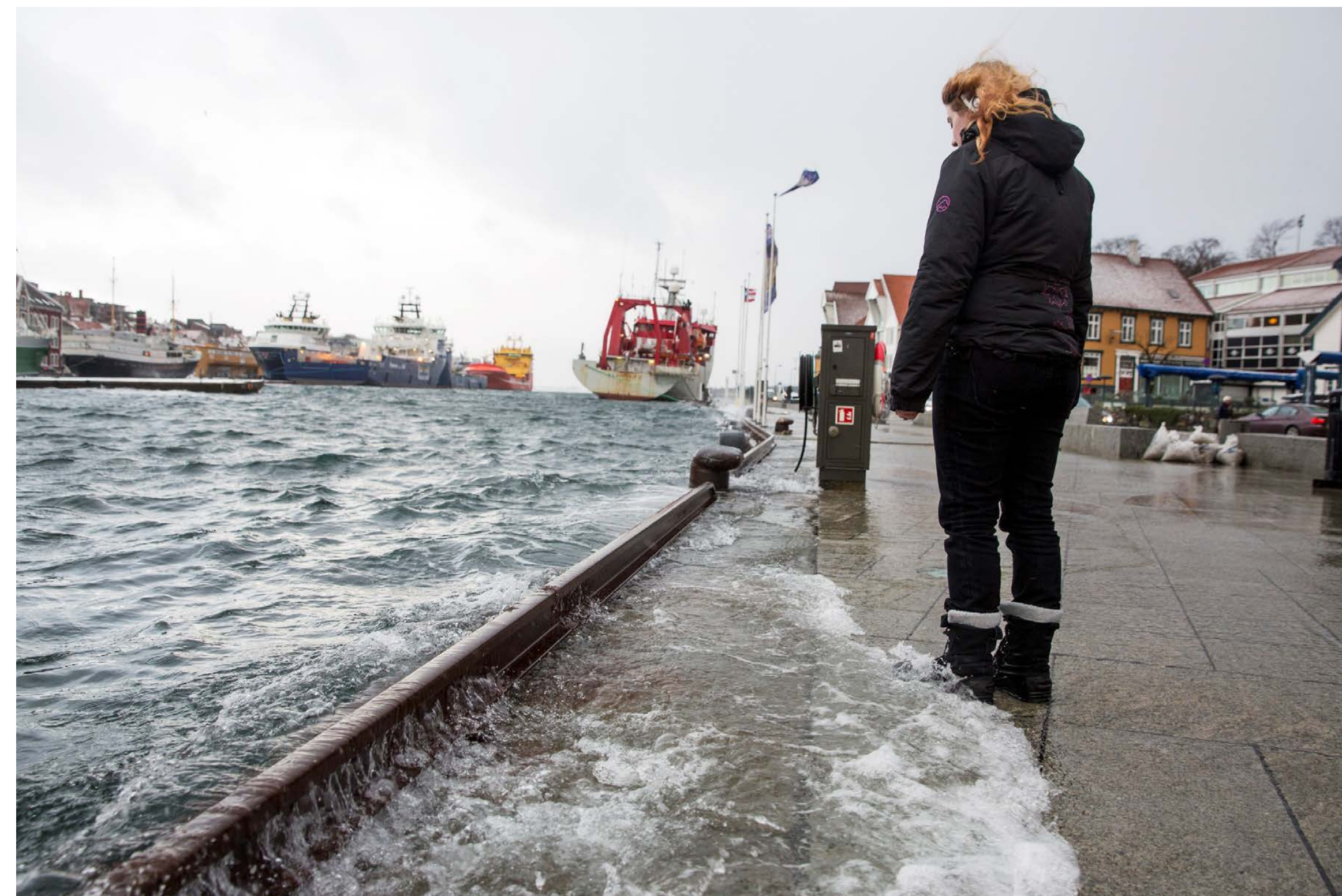
- 4 av 5 er allerede rammet siste ti år
 - De fleste rammes av økt nedbør og endret vannføring
- 3 av 4 har vurdert hvordan fremtidige klimaendringer kan påvirke kommunen
- Halvparten har gjennomført klimatilpasningstiltak
- Kun 1 av 3 følger opp og evaluerer arbeidet

Foto: Vann- og avløpsetaten, Oslo kommune

De beste ser til andre for læring - og jobber på tvers

- Kun 37 % ser til andre kommuner for eksempler (kun 20 % av de små)
- Kun 46 % ser til nasjonale/regionale retningslinjer
 - Kommuner som ser til andre gjør det i snitt langt bedre i undersøkelsen
- 3 av 4 innlemmer arbeidet med klimatilpasning i tilstøtende prosesser
 - De som gjør dette gjør det langt bedre enn de som jobber med klimatilpasning mer isolert

Manglende ressurser, tid og signaler fra kommunestyret

- De to fremste barrierene for klimatilpasning er mangel på ressurser (økonomi/personal) og mangel på tid/kapasitet
 - Særlig i små og mellomstore kommuner
 - De fleste finansierer tiltak gjennom ordinære budsjetter
 - Kun 4 av 10 av de som har gjennomført tiltak har fått statlige tilskudd til dette
- Den tredje viktigste barrieren er manglende signaler fra kommune/-bystyret
 - Særlig blant kommuner som er kommet kort i arbeidet
 - Kommuner som har forankret arbeidet gjennom vedtak har kommet vesentlig lenger enn de som arbeider med klimatilpasning uten slik forankring
 - 1 av 3 uten vedtak i kommune-/bystyre

Foto: The US army fra foter.com CC BY

Hva kan gjøres?

Foto: foter.com

- Tilrettelegge slik at flere kommuner kan delta i nettverk
 - Konkret kunnskap om tiltak («oppskrifter»)
 - Lavere terskel for å få tilskudd, forenkling av oppfølging av tilskuddsordninger, samordne tilskuddsordningene for å unngå «glipper»
 - Tydeligere retningslinjer opp imot private utbyggere, flere kommuner sliter med å stille krav
 - Forankring og lokalpolitisk vilje:
 - Politiske vedtak, ansvarsfordeling, klare mandater, tildeling av ressurser: Alle involverte må se nytteverdi
 - Klimatilpasning berører hele kommuneorganisasjonen
- krever nye måter å tenke på, klimatilpasning må inn i kommunens «vanlige» oppgaver.

Takk for oppmerksomheten!

Frode Longva
frode.longva@cicero.oslo.no

- cicero_klima
- cicero.oslo.no
- cicerosenterforklimaforskning

